

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
6/10/2019

A. ΚΕΙΜΕΝΟ 1ο:

Κατανομή του ελεύθερου χρόνου

Η ποιότητα του ελεύθερου χρόνου εξαρτάται άμεσα από τα χαρακτηριστικά, τις συνθήκες και τη φυσιολογία του χρόνου εργασίας. Εφόσον, οι εργασιακές απαιτήσεις είναι πολλές και «σκληρές» για τον σύγχρονο άνθρωπο, ο ελεύθερος χρόνος του μετατρέπεται απλά σε ένα διάλειμμα **ξεκούρασης** και εκτόνωσης.

Έτσι, συνηθίζει να αναλώνει το χρόνο του μπροστά στην τηλεόραση, παρακολουθώντας ανούσια και απροβλημάτιστα τηλεοπτικά προγράμματα. Η άγνοια και παθητική τηλεθέαση είναι το **αποτέλεσμα** της γρήγορης ζωής και της εντατικής εργασίας κατά τη διάρκεια της ημέρας. Αφυδατωμένος από την ενεργητικότητα, εγκαταλείπεται στο έλεος των βιομηχανιών φτηνής ψυχαγωγίας, εντείνοντας έτσι την αποξένωση από τον εαυτό του και τους συνανθρώπους του.

Επίσης, επιλέγει τη διασκέδαση χαμηλής ποιότητας για να εκτονώσει το αίσθημα καταπίεσης. Επιδιώκει μέσα από τη στείρα ψυχαγωγία να ξεχάσει το άγχος και τους προβληματισμούς. Απελευθερωμένος από την καταπίεση της εβδομάδας κάθε Σαββατοκύριακο καταλήγει σε ακόμα πιο ψυχοφθόρες και βλαπτικές διασκεδάσεις. Η αληθινή ψυχαγωγία, ο αρμονικός συγκερασμός της γνώσης και της ευχαρίστησης είναι άγνωστα στους περισσότερους.

Επιπλέον, **συρρικνώνει** τον ελεύθερο χρόνο του δουλεύοντας υπερωριακά, για να καλύψει τις διαρκώς αυξανόμενες υλικές ανάγκες, που γεννά το καταναλωτικό πνεύμα της εποχής. Θέτει, έτσι, την προσωπική του ζωή ως ενέχυρο στον αγώνα για την απόκτηση υλικών αγαθών και χάνει την ουσία της ύπαρξής του και το νόημα της ζωής.

Η δημιουργική διοχέτευση του ελεύθερου χρόνου είναι, ωστόσο, άρρηκτα συνδεδεμένη με την προσωπική αντίληψη του καθενός για την αξία της ανθρώπινης ζωής και τις κοινωνικές συνθήκες. Γιατί, η σωστή κατανομή του είναι θέμα υποκειμενικό και σχετίζεται άμεσα με τις προσωπικές επιθυμίες και αναζητήσεις του ατόμου. Έχει άμεση σχέση με τον προγραμματισμό και τα ενδιαφέροντα που ο καθένας προτάσσει στη ζωή του. Παράλληλα, υπάρχουν και αντικειμενικά κριτήρια, όπως είναι η Παιδεία, η κουλτούρα, η εσωτερική καλλιέργεια, παράγοντες που καθορίζονται από την κυρίαρχη κοινωνική ηθική, αλλά και καθορίζουν το αξιολογικό υπόβαθρο του κοινωνικού συνόλου.

Χρέος λοιπόν όλων είναι να στηρίξουν τις προϋποθέσεις για τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και να καταπολεμήσουν τους παράγοντες εκείνους που τον συρρικνώνουν και τον αφοπλίζουν. Ο αγώνας για τη διεύρυνσή του είναι αγώνας για τη διεύρυνση των πνευματικών και κοινωνικών οριζόντων του ανθρώπου, για την κάλυψη των πνευματικών και ψυχικών του αναγκών.

Σ. Σώχος__ «,Δοκιμές – Πονήματα»

ΚΕΙΜΕΝΟ 2^ο :

Κωνσταντίνος Καβάφης «Νέοι τῆς Σιδῶνος (400 μ.Χ.)»

Ὁ ἠθοποιὸς πού ἔφεραν γιὰ νά τοὺς διασκεδάσει
ἀπήγγειλε καὶ μερικά ἐπιγράμματα ἐκλεκτά.

Ἡ αἶθουσα ἀνοίγε στον κῆπο ἐπάνω
κ' εἶχεν μίαν ἐλαφρά εὐωδία ἀνθέων
πού ἐνώνονταν μέ τὰ μυρωδικά
τῶν πέντε ἀρωματισμένων Σιδωνίων νέων.

Διαβάσθηκαν Μελέαγρος, καὶ Κριναγόρας, καὶ Ριανός.
Μά σάν ἀπήγγειλεν ὁ ἠθοποιός,
«Αἰσχύλον Εὐφορίωνος Ἀθηναῖον τότε κεῦθει –»
(τονίζοντας ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον
τὸ «ἀλκήν δ' εὐδόκιμον», τὸ «Μαραθώνιον ἄλσος»),
πετάχθηκε εὐθύς ἓνα παιδί ζωηρό,
φανατικό γιὰ γράμματα καὶ φώναξε

«Ἄ δὲν μ' ἀρέσει τὸ τετράστιχον αὐτό.
Ἐκφράσεις τοιοῦτου εἴδους μοιάζουν κάπως σάν λιποψυχίες.
Δῶσε -κηρύττω- στοῦ ἔργον σου ὅλην τὴν δύναμί σου,
ὅλην τὴν μέριμνα, καὶ πάλι τὸ ἔργον σου θυμήσου
μέσ στήν δοκιμασίαν, ἢ ὅταν ἡ ὥρα σου πιά γέρνει.
Ἔτσι ἀπό σένα περιμένω κι ἀπαιτῶ.
Κι ὄχι ἀπ' τὸν νοῦ σου ὀλότελα νά βγάλεις
τῆς Τραγωδίας τὸν Λόγον τὸν λαμπρό –
τί Ἀγαμέμνονα, τί Προμηθεά θαυμαστό,
τί Ὀρέστου, τί Κασσάνδρας παρουσίες,
τί Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας – καὶ γιὰ μνήμη σου νά βάλεις
μ ὀ ν ο πού μέσ στῶν στρατιωτῶν τέσ τάξεις, τὸν σωρό
πολέμησες καὶ σὺ τὸν Δᾶτι καὶ τὸν Ἀρταφέρνη.»

Β. ΘΕΜΑΤΑ

Α. Να γράψετε την περίληψη των τεσσάρων πρώτων παραγράφων του πρώτου κειμένου (80 -90 λέξεις).

Μονάδες 15

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το πρώτο κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη. **Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένες παραπομπές στο κείμενο.**

α. Ο ελεύθερος χρόνος είναι αρκετός για τον σύγχρονο άνθρωπο.

β. Ο σύγχρονος άνθρωπος δεν αξιοποιεί δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του.

γ. Η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου προκύπτει αποκλειστικά από τις προσωπικές επιλογές και τα ενδιαφέροντα του ατόμου.

δ. Το καταναλωτικό πνεύμα και ο υλισμός της εποχής στερούν από το άτομο τον ελεύθερο χρόνο του.

ε. Η μόρφωση και η νοοτροπία του ατόμου καθορίζουν τις επιλογές του για το πώς να εκμεταλλευτεί τον ελεύθερο χρόνο του.

Μονάδες 15

B2. Να εντοπίσετε τη δομή και τις μεθόδους ανάπτυξης της πέμπτης παραγράφου του πρώτου κειμένου «Η δημιουργική ...συνόλου», αιτιολογώντας την απάντησή σας.

Μονάδες 10

B3. Να αναφέρετε ποια νοηματική σχέση δηλώνουν οι διαρθρωτικές λέξεις *Έτσι, Επίσης, Επιπλέον, ωστόσο, λοιπόν* στις παραγράφους του πρώτου κειμένου.

Μονάδες 5

B4. α) Να δώσετε από ένα συνώνυμο: ξεκούρασης, αποτελέσματα, συρρικνώνει

β) Να δώσετε από ένα αντώνυμο: απελευθερωμένος, άμεση

Μονάδες 10

B5. Αφού διαβάσετε το λογοτεχνικό κείμενο (Κείμενο 2) να αναφέρετε με ποιο τρόπο αξιοποιούν οι νέοι εκείνης της εποχής τον ελεύθερο χρόνο τους.

Μονάδες 15

Γ. Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στη σχολική σας εφημερίδα, να αναφέρετε τις επιπτώσεις της νόθης ψυχαγωγίας στη σύγχρονη νεολαία. (250 -300 λέξεις)

Μονάδες 30

Καλή επιτυχία!!!

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ ΕΛΣΑ

ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ ΑΣΠΑ

ΒΕΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΚΑΤΣΑΟΥΝΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ

ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΝΤΕΛΜΠΙΖΗ ΜΑΡΙΑ